

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 228.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarif
și învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

Un moment a fost de ajuns.

Succesele politice independente a regatului român ori cât de favorabil sunt apreciate din partea marilor puteri doritoare de a menține cu orice preț pacea europeană, și-ar pierde mult din strălucirea lor, având o însemnătate mai mult parțială, dacă ele n'ar fi fost provocate de Provedință chiar la timpul suprem ca să reverse o nouă speranță, o puternică credință în viitorul neamului nostru împărțit sub atâtea sceptre străine. Mai mult decât istoricul petec românesc Turcucaia-Balcic-Dobrici circumspecta și energica politică a României a recucerit și fortificat sufletele milioaneilor de Români a căror credință într'un viitor mai bun începea să se clatine.

Care din noi n'a trășărit la vestea că armata de sute de mii de voinici a României intră în sfârșit și ea în acțiune? În care din noi sângele amorțit de multele suferințe n'a început să pulseze mai puternic la sunetul goarnelor și a cântărilor războinice, cari după trei zeci și șapte de ani pusă din nou în mișcare pe vitejii derobanți?

Cu ințala fulgerului, ochii noștri împingeniți își reluă focul și, cu sufletele avântate, urmăream din depărtări sutele de mii, cari vesel mergeau pe câmpul de războiu pentru întărirea neamului și mărirea regatului român.

Puterea idealului național irezistibil s'a repercutat în câteva clipe prin întreaga suflare românească. Și nimic mai firesc decât aceasta repercusiune, căci:

*Eu și-a frate, tu-mi ești frate
In amândoi un suflet bate.*

Tot atât de naturale au fost agitățile sufletesti și manifestările de intimitate sufletească cu care un alt popor apăsător și desconsiderat ca și noi: Sârbii au urmărit frământările și îndelungatele lupte sângeroase ale confracțiilor lor din Balcani.

Și în fața izbândelor armatei sârbești, moralul conlocuitorilor noștri de aceiaș neam cu invin-

gătorii asemenea s'a ridicat. Ei priveau mai cu încredere la ziua de mâine și vor fi mai rezoluți în continuarea luptei pentru salvarea națiunii lor.

Fireasca mărime a conștiinței naționale a popoarelor din monarhia noastră, înrudite cu cele din statele balcanice a aruncat însă umbra desamăgirii în sufletele clicei oligarho-feudale. Drept dovadă cât de greu le apasă sufletele succesele României, cât de mult sunt amărâți pe România pentru rolul de conducătoare politică a statelor din Balcani, din sutele de erupțiuni zilnice cu cari presa li-e plină, reproducem ieremiada ziarului „Magyarország”:

„Cine ar fi crezut că marea și mândra Ungarie milenară cu 21 milioane locuitori, să fi putut vr'odată privi cu invidie la nou născuta, mica și amărâta Românie? Cine ar fi crezut, ca aceasta mică țară, fără lovitură de sabie, să ne răpească misiunea istorică, care nouă ne compete? Explicarea e foarte simplă: România este țară independentă, iar națiunea maghiară târziu în servitute.”

Sârbia cea stănenită și continau strătorată în decursul îndelungatului său războiu din partea politicei vieneze, pe lângă toate tendințele austro-ungare ieșind în privința teritoriului mărită, privește cu încredere la viitorul său.

Statul sâr. care în scurtă vreme se va reculege pe toate terrenele, dar mai ales pe cel economic, va pune în drumul realizării visului panmaghiar o pedecă invincibilă.

Mai mult decât de Sârbia teama de Românie, ajunsă cu tot dreptul de conducătoare politică a statelor din Balcani, este aceea, care preocupă toate spiritele. Conferințele din București în cari diplomația statului român și-a impus statelor balcanice nu voința imperioasă, voinică, ci autoritativul ei simț politic, au contribuit deja până acum la lăsarea, la ruperea unor fire cu cari volnicele guverne maghiare de 46 de ani au început a țese pânza maghiarizării silnice. Conștiința națională a popoarelor din Ungaria redesteptată și întărită pe urma ultimelor evenimente, a pro-

pus în edificiul clădit pe nășip și încheiat cu legi artificiale, crepături însemnate.

Guvernele maghiare de aici nu vor face decât muncă sisifică cercând să cumpere cu milioane presa străină, ca să acopere atențatele săvârșite la viața națională, religioasă și materială a naționalităților.

La foaia engleză „Hungary”, susținută de guvernele noastre și din banii cu amar-căștigați ai naționalităților, va răspunde ca și până acum desinteresatul amic umanist al popoarelor oprimate dela noi dl Seton Watson.

„The Slavic Exponent”, organul englez al Slovacilor din America căruia guvernul i-a detras debitul pentru liberalul nostru stat, va informa și el străinătatea asupra motivelor cari silesc pe fii popoarelor nemaghiare a-și părăsi patria. Va arăta istorica misiune civilizatorică a Maghiarilor în Orient, precum și iubirea ce le-o păstrează popoarele de acolo. Aceasta încă va trebui să producă o destrămătură în odioasa cămașă de forță cu care sunt ținute naționalitățile.

Da, căci să nu se crează că astăzi în secolul al XX popoarele aflătoare pe un considerabil grad de cultură și cu o dezvoltată conștiință a individualității lor se pot maghiariza în timpul prevăzut de felicitarii statelor noastre.

Timpul de un secol în care statisticianii noștri de stat prevăd absorbirea sau desființarea noastră, este o sinamăgire.

Căci a fost de ajuns un moment, ca succesele diplomatice ale României să reverse în noi o nouă putere de viață și să ne oțelească puterea de rezistență contra loviturilor ce știm că vor mai urma.

A fost de ajuns un moment, ca Sârbii, Slovacii, Croații să-și primească din partea învingătorilor lor confracți un nou avânt pentru a-și încheia rândurile și a lupta cu perspectiva biruinței contra acelor, cari vor să le amuțască graiul.

Și ar fi fost de ajuns un moment ca guvernele statului nostru să-și capete odată simțul realității

că de aici înainte popoare de milioane nu se pot despoia de limba lor nici a se ținea în opresiune.

or.

Fondurile nășudene. Din grația guvernelor maghiare abuzive fondurile grănicere dela Nășud se află puse sub tutelă. Cu supravegherea acestor fonduri și a activității reprezentanței lor a fost încredințat baronul Kemény Arpád. Ministrul de culte și instrucție a absolvat acum pe baronul Kemény de aceasta îndatorire și a numit de inspector al fondurilor pe prefectul județului Solnoc-Dăbăca, contele Bethlen Balázs.

Inspector al armatei.

In ziua nașterii M. Sale, care s'a serbat luni, în 18 l. c. M. Sa a numit de inspector suprem al armatei austro-ungare pe moștenitorul de tron, Francisc Ferdinand. Decretul are datul de 17 l. c. dar el a fost publicat pe ziua de luni. In decret se spune, că moștenitorul e însărcinat cu conducerea manevrelor și inspectarea armatei. Aceasta demnitate a avut-o odinioară arhiducele Albrecht. Dela moartea acestuia până acum n'a mai fost numit nimenea de inspector suprem al armatei.

Ratificarea tratatului de pace.

Situația Aromânilor.

București 19 August.

„Monitorul Oficial” de azi publică ratificarea tratatului dela București, de către România.

Iată decretul:

CAROL I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, rege al României,
La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului ministrului nostru al afacerilor străine sub Nr. 18095,

Văzând jurnalul consiliului cheiat în ședința sa din 1 August, 1913,

Am decretat și decretăm:

Art. I. — Jurnalul consiliului nostru de miniștri, mai sus amintit, se aprobă de Noi.

Art. II. *Aprobăm și ratificăm tratatul de pace încheiat la București la 28 Iulie (10 August) 1913, între România, Grecia, Muntenegru și Serbia, de o parte, și Bulgaria de altă parte, precum și schimbul de scrisori urmat între președintele consiliului nostru de miniștri și ministrul al afacerilor străine cu primii plenipotențiarai ai delegațiilor Greciei, Serbiei și Bulgariei la Conferința păcii, cu privire la situația Aromânilor din aceste din urmă trei țări.*

Art. III. — Ministrul nostru

al afacerilor străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București la 1 August, 1913.

Carol.

Președintele consiliului, ministrul afacerilor străine, T. Maiorescu.
No. 5.169.

Raportul d-lui președinte al consiliului de miniștri și ministrul al afacerilor străine către rege.

Sire,

Consiliul de miniștri, prin jurnalul încheiat în ședința sa din 1 August anul curent, m'a autorizat pe a solicita ratificarea tratatului de pace, încheiat și semnat la București la 28 Iulie (10 August), 1913, între România, Grecia, Muntenegru și Serbia, de o parte, și Bulgaria, de altă parte, precum și a trei scrisori schimbate între subsemnatul și primii plenipotențiarai ai delegațiilor Greciei, Serbiei și Bulgariei din teritoriile ziselor țări.

În consecință, subsemnatul am întocmit cuvenitul proiect de decret, pe care respectuos supunându-l Majestății Voastre am onoare a o ruga să binevoiască a l semna, dacă va aproba propunerea mai sus amintită a consiliului de miniștri.

Sunt, cu cel mai adânc respect, Sire, al Majestății Voastre, prea plecat și prea supus servitor, președinte al consiliului, ministrul afacerilor străine,
T. Maiorescu.

București, 1 August, 1913.
18095.

Spre noua țară.

Plecasem într'o bună-dimineață, trei-înși, din București, dealungul Argeșului de vale spre hotarul nou al României.

Treul înaintea țării de încet, cu vagoanele încă încărcate de călători, zăbovea puțin lungi pe la halte fără însemnătate, săcându-ne nervii de București spre țări...

Șiruri de neapăsate clăi, grele de roată bogată, și cântări neseceate aleargă, unele mai zornite, altele mai domol, în calea noastră, se întrec, se acopăr, se afundă tot mai mult în sare, dacă nu se scutură din vreme, în dosul pădurilor. În stănga, stejarul adesea ridică pământului coamă bogată, iar în zare, pe adânc și mai aproape, satele abia pot trăda alba lor înfățișare din pășăria de verdeață care le învăluie... Aproape și tot mai mare, se ridică treptă clădire, cu multe rânduri a călătorului Pantelimon, unde, acum o vreme, se încercat un sfârșit atât de trist scriitorul Ilarie Chendi...

În gări lumea multă, tot mai multă pe măsura ce se ridică soarele pe cer, pe măsură ce ne apropiem de apa Dunării. E zi de Duminecă și suflarea întregă din satele apropiate e în gară: mame cu copii în brațe și bunici cu ei de mână... Linia Olteni-

ței e acum poate cea mai umbată; pe aici știrile vin din București și de peste Dunăre înaintea ziarelor. Suntem spre sfârșitul primului armistițiu — și din capitala României se așteaptă înțelegerea delegațiilor de pace, demobilizarea și în sfârșit, reîntoarcerea celor plecați...

E destul să adrezezi unuia o vorbă și patruzeci se strâng în juru-ții întreabă și nu mai isprăvesc, iar celui care încă nu te-a întrebat, aruncă-i o privire binevoitoare și te întreabă și el...

Și așa, cu multe emoțiuni și cu dese muștrări pe cari reflexiunile noastre le fac trecutului, iată-ne în Oltenița, orașel cu multă forfotă azi, curățel și vesel.

O trăsură cu cai mărunți, rămășițe de pe urma zoritei rechiziții, alunecă cu noi spre port. Malul de dincolo, care de departe ni se arăta cu spinările lui ridicate în zare, se distinge acum bine, cu livezile, cu potecile, cu drumul de țară, care mână pe Dunăre în sus și pe care, cu câteva zile înainte, galopaseră roșiorii spre a duce, până la poalele Balcanilor, cuvântul poruncit al păcii și spre a impune ascultare glasului țării.

Pe adâncul ce se deschide, deodată, între noi și malul celălalt se desfășură, în câteva secunde, toată pânza galbenă a bătrânului Istru...

Iată-ne pe port!

Abia după stăruințe îndelungate ni s'a îngăduit trecerea pe malul celălalt, unde, deși nu putuse ajunge holera, băntuie însă destul de amenințător tifosul și alte surori mai mici. Trei turci turcăieni, cari vorbeau însă o românească mai bună decât atâți intelectuali români din unghurime amorezați de *Alkoholny și Budapesti Hirlep* — vâlesc de zor luptând împotriva curentului. Clădirile mărunte ale orașelului de dincolo, care cade cu vre-o jumătate de kilometru deasupra portului Olteniței, încep să se desfacă una din alta... Ajunsă la malul celălalt, luntrea e trasă *la edec*, cea ce, lămurit pe bună românească, ar veni cam așa: unul dintre lopătari, eșit pe mal, trage luntrea cu o sfoară în sus, pe marginea apei, pe când ceilalți manevrează din luntre.

Marginea cea mai răsăriteană a Turcucaii coboară, cu străzi cu tot, chiar în Dunăre. La cea dintâi stradă, debarcăm și, nu fără emoție, punem piciorul pe noul pământ românesc, pe care Principatul victorios al României îl refuzase acum 35 de ani, într-un-cât socotea că nu-și poate îngădui un act de renunțare la Basarabia. Deși mare (12.000 locuitori) Turcucaia e un târg modest cu străzi întortochiate, neîngrijite și cu clădiri joase și sărace.

Femeile, copii, bătrânii și răniții de războiu, pe care-i mai are orașul, sunt toți pe la porți. Eroi ai tuturor luptelor celor trei războaie, cu mânie

legate, și femei sfârșite de durere ne întreabă dacă s'ar putea să mai înceapă războiul între aliași și ca Turcucaia să fie în cele din urmă redată Bulgarilor... Unii sunt desertori și toți mai au pe câmpul de luptă frați, fi și soți. Ne descriu cum viața soldaților români a fost disprețuită de șefi și pusă în totdeauna la încercările grele, și cum înșiși medicii țineau să facă deosebire între răniții bulgari și români; ni se descrie cum chiar în cursul iermei de campanie autoritățile bulgare pregătiseră închiderea școlii românești din acest oraș, rămasă numai în grija a două învățătoare.

Și atunci, mi-am dat seama bine ce trist e să porți arma pentru a câștiga biruințe, cari au să se întoarcă curând împotriva-ți — și ce situație tragică să lupți pentru interesele celui care, nici în asemenea momente de sacrificiu, nu poate să-și înabuse ura lui din vremurile de pace!

Pe prispă, o femeie tânără ține pe ghenuchi un copil și o sătă. Citește în bobi — și ea și mama ei bătrână — cu ochii veșnic umezi.

Cea dintâi a făcut o mișcare de sfială la ivirea noastră neașteptată.

Bobii arătau bine — după afirmația bătrâneli; cu toate acestea se îndoaia, poate fiindcă o mai înșelaseră... Începu să plângă. Îi mai rămăseseră angajați în războiu și sârbii 2 feciori în un genere — și nu mai aveau de mult știre dela ei...

Agrăm pe un bătrân alb, împovărat de 80 de ani, ce sta izolat, nemșicat, trist în tăcerea lui...

Ne răspunde cu un glas stins, că are în războiul doi gineri, doi feciori și *încă nepoți*. A mai văzut odată oastea românească trecând Dunărea...

Majoritatea locuitorilor orașului o formează românii — pescari, barcații și agricultorii — apoi vin în ordine numerică turcii și bulgarii. Limba diplomatică aici e cea românească, pe care o vorbesc bine toți. Primarul e român, iar consiliul comunal compus din români în proporție de 9 din 14.

Nu la o mare depărtare se arată școala lor, cea menită să adăpostească mulți orfani pe viitor...

E cea mai impunătoare clădire a orașului. Suntem la cartierul general al diviziei a IX. Roșiorii și dorobanții fac gardă aici ca și în port, la primărie ori la alte autorități.

Avem bucuria să întâlnim pe directorul școlii românești, d. Dumitru Niculescu a cărui poveste e, măcar în parte, cunoscută tuturor. A luptat la Kirkilisse și Lule-Burgas, pentru ea, în lipsă, să i se poată închide mai ușor școala... Voiau să-l mai trimită și împotriva Sârbilor...

Socoteala bulgarilor era bună după morala lor. Sacrificarea celor doi învățători români era utilă, odată fiindcă contribuia la biruința militară, și a

Jurnal al consiliului de ministri.

Consiliul de ministri. In sedinta sa de azi, 1 August, 1918. Luand in deliberare referatul d-lui presedinte al consiliului de ministri si ministru al afacerilor straine Nr. 17803, pe langa care ni se prezinta tratatul de pace incheiat la Bucuresti la 23 Iulie (10 August) 1913, intre regatele Romaniei, Greciei, Muntenegrului si Serbiei, pe de o parte si regatul Bulgariei, pe de alta, cum si trei scrisori schimbate intre d. ministru al afacerilor straine si primii plenipotentiar: ai Bulgariei, Serbiei si Greciei, relativ la situatia viitoare a Aromailor din aceste tari,

Hotaraste: Aprobă sus citatul tratat si scrisorile alaturate lui si - pentru indeplinirea conditiunilor din art. 10 al tratatului - inscristeaza pe d. presedinte al consiliului de ministri si ministru al afacerilor straine si solicită Majestății Sale regelui convenita ratificare.

T. Maiorescu, Al. Marghiloman, Take Ionescu, C. G. Dimescu, C. C. Arion, A. A. Bădărău, M. G. Cantacuzino, general Hârjeu, N. Xenopol.

Nr. 2218. Urmează textul tratatului, pe care noi l-am publicat la timp.

Schimbul de note, prin care se acordă libertăți aromânilor.

Tot Monitorul oficial de astăzi publică și notele diplomatice, prin care se asigură Aromânilor libertatea școlară și bisericăscă.

Excelenței sale d-lui T. Maiorescu, presedinte al consiliului de ministri, ministru al afacerilor straine al Romaniei.

Bucuresti, 22 Iulie (4 Aug.) 1913. Domnule ministru.

Precum s-a hotarat in cursul convorbirilor noastre, in vederea de a stabili o stare de pace trainică între țările noastre, am onoarea a ruga pe Excelența voastră să binevoiască a-mi confirma ca răspuns la nota mea de față, că:

Conform cu declarația făcută de Bulgaria in protocolul semnat la Londra in 16 (29) Ianuarie 1913 și cu articolul 4 al protocolului conferinței de la Petersburg din 26 Aprilie (9 Mai) același an, Bulgaria consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor din viitoarele ținuturi bulgare și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești Aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului elin, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi etc. T. Maiorescu.

Excelenței sale d-lui T. Maiorescu, presedinte al consiliului, ministru al afacerilor straine.

Bucuresti, 22 Iulie 1913. Domnule ministru.

Ca răspuns la nota Excelenței voastre din 22 Iulie 1913, am onoarea a vă confirma că:

Conform declarațiunii făcute de Bulgaria in protocolul semnat la Londra in 16 (29) Ianuarie 1913 și articolul 4 al protocolului conferinței de la Petersburg din 26 Aprilie (9 Mai) același an, Bulgaria consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor din viitoarele ținuturi bulgare și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești Aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului elin, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

ționa, sus supravegherea guvernului bulgar, sub zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi, etc. T. Maiorescu.

Excelenței sale domnului E. Venizelos, presedinte al consiliului de ministri al Greciei, prim delegat al guvernului regal elin la conferința dela Bucuresti.

Nr. 17.277. Bucuresti, 23 Iulie (5 Aug.) 1913. Domnule presedinte al consiliului.

Precum s-a hotarat in cursul convorbirilor noastre, am onoarea a ruga pe Excelența voastră să binevoiască a confirma, ca răspuns la nota de față, că:

Grecia consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor din viitoarele ținuturi grecești și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești Aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului elin, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi etc. T. Maiorescu.

Excelenței sale domnului T. Maiorescu, presedinte al consiliului de ministri, ministru al afacerilor straine al Romaniei.

Bucuresti, 23 Iulie (5 Aug.) 1913. Domnule presedinte al consiliului.

Ca răspuns la nota, cu data de astăzi, ce Excelența voastră a binevoit să-mi înmăneze, am onoarea a confirma Excelenței voastre că:

Grecia consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor din viitoarele ținuturi grecești și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului elin, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi, etc. E. K. Venizelos.

Excelenței sale d-nului N. Pachitch, presedinte al consiliului de ministri al Serbiei, prim delegat al guvernului regal sârb la conferința dela Bucuresti.

Nr. 17.276. Bucuresti, 23 Iulie (5 Aug.) 1913. Domnule presedinte al consiliului.

Precum s'a hotarat in cursul convorbirilor noastre, am onoarea a ruga pe Excelența voastră să binevoiască a-mi confirma, ca răspuns la nota de față, că:

Serbia consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor din viitoarele ținuturi sârbești și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului sârb, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi, etc. T. Maiorescu.

Excelenței sale domnului T. Maiorescu, presedinte al consiliului de ministri, ministru al afacerilor straine al Romaniei.

Bucuresti, 25 Iulie 1913. Domnule presedinte al consiliului.

Ca răspuns la nota ce Excelența voastră a binevoit să-mi înainteze cu data de 23 curent No. 17.276, am onoarea a vă informa că Serbia consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor din viitoarele ținuturi sârbești și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești Aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului sârb, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

nului sârb, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi, etc. Nik. P. Pachitch pentru traducere conformă: A. Fisoeki, Filitti.

Lista morților pentru Patrie.

Din buletinele ministerului român de războiu rezultă că numărul morților de holeră pe câmpul de operațiune dela începutul campaniei până inclusive la 3 August v. este de 4 ofițeri și 775 soldați.

Administrația nouilor teritorii.

Ministerul de Interne a luat următoarele dispozițiuni pentru administrarea nouilor teritorii:

- 1) Se vor detașa zece administratori de plasă;
2) Funcționarii bulgari vor fi concediați;
3) Prizonierii de război vor fi aduși în țară;
4) Preoții vor pomeni în rugăciunile lor, familia regală română;
5) Portretele Suveranilor și ale Principilor vor fi atârinate în toate edificiile autorităților.
6) Se vor numi, în chip provizoriu, polițiști în cele cinci orașe și vor fi plătiți din creditul de 100 milioane, deschis pe seama ministerului de război.

Guvernul bulgar

a intervenit pe lângă guvernul român, rugându-l ca să accelereze retragerea trupelor românești din Bulgaria, de oarece, soldații bulgari demobilizați reintorcându-se pe la căminele lor, s'ar putea întâmpla incidente. În același timp guvernul bulgar a cerut guvernului român să acorde despăgubiri pentru stricăciunile ce le-ar fi cauzat trupele române cu ocazia intrării lor în Bulgaria.

Guvernul român a răspuns că retragerea trupelor se va face treptat în 10-15 zile iar în ce privește pretențiunile de despăgubiri, este o chestiune care trebuie studiată.

Se afirmă că Regele Ferdinand ar fi intervenit pe lângă Regele Carol, rugându-l pentru accelerarea retragerii trupelor române.

Austro-Ungaria și tripla alianță.

Ziarul »Le Temps« publică o serie de articoli contra Austro-Ungariei, criticându-i atitudinea din timpul ultim. În numărul mai nou »Le Temps« publică o informație din sursă rusească prin care se afirmă că Austro-Ungaria ocupă acum locul din urmă în Tripla alianță. Această schimbare s'a produs în favoarea Italiei, care, fiind de acord cu Germania și cu celelalte mari puteri europene, constituie un factor important în politica Triplei-alianțe. Răspunderea pentru această schimbare cade în sarcina ministrului de externe austriac contele Berchtold.

— În revista maghiară »A Czele Szemere Miklós« publică un articol în care scoate la iveală greșelile politice austro-ungare. Intre altele zice:

»Politica noastră externă a dat faliment definitiv. Inainte de izbucnirea războiului Balcanic am accentuat, ca statusquo nu e permis să se schimbe.

După ce Turcii au fost învinși, noi ne-am bucurat mai mult de nouile stări din Balcani, ca și când le-am fi creat noi. Promisiunile făcute Românilor nu le-am ținut, și astfel am clătinat bazele bunelor relații cu ei. Cum ne-am stricat vechile relații cu România, în tocmai așa am înstrăinat pe aliata noastră Germania. Germanii în toamna trecută ne erau cei mai mari spriginitori, acum ne reproșează, că noi am cauzat criza comercială și financiară din Orient prin politica noastră oscilantă și nehotărâtă.

Are dreptate Szemere. Dar el nu se întreabă că oare cine e de vină pentru aceasta politică greșită? Dacă ar cerceta, ar afla că după culise joacă rol oligarhimea ungară și la sfatul ei bagă Berchtold monarhia din blamaj în blamaj!

Schimbare în diplomația austro-ungară.

În cercurile diplomatice se afirmă, că contele Turn Walsassina, ambasadorul Austro-Ungariei la Petersburg, va demisiona în curând, iar în locul lui va fi numit ministrul monarhiei la București, contele Fürstenberg.

Ministrul Take Ionescu la Paris.

Ministrul de externe al Franței Pichon a primit Marți pe d-l Take Ionescu, cu care de multă vreme are relațiuni personale.

Într'un interview acordat unui redactor al ziarului »Le Temps«, d-l T. Ionescu a declarat, că speră ca marile Puteri vor ști să găsească un mijloc de a readuce pe Turcia la respectarea condițiunilor stabilite la Londra, pe cari ea le-a acceptat, și că România este gata a se asocia la tot ce ele vor decide în acest scop.

Vorbind despre aluziunile de revanșă ale bulgarilor, d-l Take Ionescu a zis:

Adversarii de ieri au ceva mai bun de făcut decât de a se combate: au să-și organizeze nouile teritorii, să se absoarbe în lucrările pacifice ale reorganizării. Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegrul au răni adânci glorioase de vindectă Româna și a sporte prestigiu prin moderațiunea ei, care i-a atras puțința de a stabili excelente relațiuni pe cari d-l Take Ionescu speră a le vedea întinzându-se și contribuind la dezvoltarea tuturor tinerelor regate pacifice. România va continua de a urma o politică națională, fiind preocupată înainte de toate nevoile propriilor ei interese și de dezvoltarea lor în noua stare de lucruri în Europa răsăriteană.

Ministrul de interne a terminat exprimând recunoștința sa pentru rolul pe care l'a avut Franța.

Bulgaria a ratificat tratatul de pace cu România.

Din Sofia se anunță că Bulgaria a ratificat Marți tratatul de pace cu România, tratat încheiat la București, în ziua de 28 Iulie. Această înștiințare, guvernul bulgar a comunicat-o reprezentanților săi pe lângă diferitele cabinete din Europa. Ea a fost transmisă și d-lui Simion Radeff, reprezentantul Bulgariei în capitala Romaniei, care lucrează în vederea restabilirii raporturilor diplomatice între România și Bulgaria.

Contele de Torino — regele Albaniei.

Ziarul milanez »Piccolo« află din Neapole că domnitorul Albaniei va fi contele de Torino, care prin alianță se înrudește cu casa de Habsburg. Diplomația austriacă și italiană urmează acum tratative în această direcție.

Dacă nu se vor putea înțelege, atunci va fi ales rege al Albaniei un prinț german străin de casă de Habsburg.

Atentatul contra lui Skerlec.

Atentatul săvârșit de Ștefan Doiciu asupra comisariului reg. al Croației, baronul Skerlec ori cât îl bagatelizează ziarele oficiale, este un atentat politic. El n'a fost făcut din ceva răzbunare personală, căci Doiciu n'a știut că Skerlec e comisar, el a gândit, că atentatează la viața lui Cuvai. Fasiunea lui Doiciu aruncă o vilă lumină asupra afacerii. El a declarat, că a voit să salveze Croația de tiranie și să arete, că nu se

poate face în aceasta țară numai cecace vreau în Budapesta și Viena. A spus apoi, că nu are complicități și săvârșit din inițiativă proprie atentatul, aflând indemn și motiv pentru el în ziarle croate din America. Doiciu a fost seceratul sucursalei din Kanoxhill a reuniunii revoluționare croate din Chicago Hrvatski Zaidnica. Legătura și scopul atentatului este evident, cu atât mai mult, că Doiciu a declarat, că încă din Noemvrie a. tr. a proiectat atentatul.

Fapta lui Doiciu, deși condamabilă, este un semn al timpului, e caracteristică a greii și insuportabilei situații din Croația, creată de volnicia guvernului maghiar.

Doiciu este o jertfă a stărilor anormale ce stăpânesc monarhia și în special Ungaria. În privința aceasta mare dreptate are »Az Est«, care comentând atentatul zice:

»Jertfe sunt toți aceia, cari desparați de soarta popoarelor oprimate de sub Coroana maghiară, se dimit la fapte. Sunt jertfele acelei furii silnice, fără rost, care a copleșit monarhia... Ne-am înarmat și am dat în dreapta și în stânga. Dar Europa de câte-va ori ne-a întors acasă. Aici acasă Europa nu dispune asupra monarhiei și beția volniciei să poate răzuna liber.

Aniversarea nașterii Maj. Sale Monarhului.

Maj. Sa monarhul nostru a implinit Luni în deplină sănătate vârsta de 83 ani. Aniversarea aceasta rară a fost sărbătorită în toată monarhia și a dat prilej la un șir de manifestațiuni, cari au menirea să întărească din nou în fața lumii legăturile de prietenie între Domnitorii statelor aliate, legături ce păreau zdruncinate în urma politice ciudate austro-ungare în chestia balcanică.

Din Homburg von der Hoehe, unde se află actualmente Împăratul Germaniei, se anunță următoarele:

Cu prilejul aniversării nașterii Împăratului Francisc Iosif a avut loc un banchet, dat de suveranii germani, la care au fost invitați ambasadorul austro-ungar, d-l Bethmann Hollweg, d-l Jagow etc. Împăratul Wilhelm purta uniforma de general austro-ungar și a rostit un toast, în care a spus:

»Dela ultima aniversarea Împăratului Francisc Iosif, credinciosul meu aliat și prieten părintesc, furtuni mari au lovit sudetul Europei. Dacă s'a izbutit a se salva paea Europei cu toată furtuna, datorim aceasta în foarte mare măsură înțelepciunii Împăratului Francisc Iosif. Ca credincioși aliați ai Austro-Ungariei avem o deosebită bucurie să facem această constatare și privim spre viitor cu ochi veseli, căci alianța ne-sdruncinabile va dovedi și pe viitor forța ei și eficacitatea ei pentru prosperitatea lumii.

Împăratul a încheiat rugând pe Atotputernicul să dăruiască Împăratului Francisc Iosif încă mulți ani de domnie fericită pentru binele poporului său și pentru splendoarea și mărirea imperiului său.

La banchetul dat în Peterhof din prilejul zilei natale a Maj. Sale, țarul Rusiei a ridicat un toast călduros în sănătatea Maj. Sale Monarhului.

Din București ni se scrie:

Luni cu ocazia aniversării a 83 ani a Împăratului Franz Iosif, regele Carol i-a adresat o telegramă în care spune că atât regina Elisabeta, cât și domniașorul său au adus cele mai călduroase urări de ziua de naștere a suveranului Austriei și de scumpă nouă. Urează totdeauna ca atotputernicul să dea mereu noui puteri Împăratului Austro-Ungariei și numeroși ani în deplină sănătate spre binecuvântarea popoarelor sale. Regele Carol mai urează suveranului vecin ca să se împrăștie multe griji, cari apăsa asupra sa în ultimii ani.

Telegrama termină cu asigurarea unei afecțiuni credincioase, pe care poate compta întotdeauna și roagă ca Împăratul Franz Iosif să-i acorde de acum înainte prietenia sa »imens de prețioasă.

Împăratul Franz Iosif a răspuns la această telegramă mulțumind prea afectuos regelui și reginei pentru urările lor »atât de călduroase și de necintită prietenie.

Tot Luni, la solemnitatea aniversării nașterii Împăratului Franz Iosif, baronul de Aeymerle, care

două oră la închiderea sigură a școalei din Turtucaia.

Rănit rău la Lule Burgas, directorul școlii românești a rămas, în cele din urmă, cu un glonț în braț, pe care l'a purtat trei luni de zile, neavând încredere în medicii bulgari. I-a fost extras apoi în București, dar la înapoierie e arestat la Ruscuc de generalul Drandarewski, care se lăuda, odată, că are să bea cafea în București la Capșa — și care acum, pe cât aflăm, bea bragă în vre-un arest, unde așteaptă să fie judecat, fiindcă, fără nici un ordin, scufundase, la venirea armatei, române vasele bulgărești în Dunăre.

Rousșeu generalul să stoarcă 2 ani de închisoare pentru învățătorul român, cu acuza, absolut nedovedită, că făcuse pe spionul la București. În arestul din Ruscuc îi se aduce la cunoștință că a doua zi are să fie transportat în interiorul țării și rezervistul bulgar a avut și cruzimea să-i șoptească că are să fie ucis pe drum...

Două uși alăturate din coridorul închisorii din Ruscuc se deschid una în closet alta în odaia de baie. Closetul are zăbrele de fier la fereastra din spre Dunăre, iar odaia de baie n'are... În tâmplarea norocoasă făcuse ca în timpul zilei să fie uitată cheia în ușa dela baie și arestatul Niculescu a scos-o și a

pus-o bine... Peste noapte, în timpul primului planton foarte vigilent, a ieșit de două-ori în coridor, și a trebuit să intre tot acolo unde nu voia... Ca să nu deștepte bănuială, și-a amănât a trela încercare pentru timpul celui de al doilea planton — spre zorii zilei... Acesta, în adevăr, ațâpise, ușor răsturnat pe spate... Deținutul Niculescu intră în odaia de baie, făcând chiar oare care șgomot cu ușa, pentru ca plantonul să n'aibă nici o bănuială dacă s'ar deștepta. Înăuntrul stă nemișcat câteva clipe penibile Tăcere...

În sfârșit la drum! Se strecoară printre sentinele, până la un punct de adăpost pe mal, se desbracă, se vâra pe sub apă și tot așa străbate vre-o 30 metri, pentru ca, în lumina zorilor, cari se arătaseră din josul Dunării, să nu se observe mișcarea apelor... Apoi, o ia în înnot întins... Sfârșit de puteri ajunge la insula din fața Giurgiuului și aici rămâne într'un leșin, din care îl deșteaptă, în cele din urmă, țântării.

O pornește apoi din nou la drum și după multă luptă cu valurile, ajunge la malul românesc. D-na Niculescu, pusă sub pază, după dispariția soțului și sub acuza că i-ar fi înlesnit fuga, reușește și dansa să se furișeze în portul Olteniței, dintr'un vaporăș bulgar,

care se opriese aici și care venea tot din Ruscuc.

După 3 zile soții Niculescu se înapoiu la Turtucaia, la copilul și la școala lor, deasupra cărora falfăia drapelul României!

D-lui Niculescu și colegilor săi li-ar fi stat oricând în puțință să vândă guvernului școala românească, să scape de șicane și să fie învățători de stat cum fac la noi destul învățători ca și preoți nevrednici de rasa pe care o poartă — și să se noteze că pe tărâmul acela sunt abia câteva mii de români față de numărul covârșitor al străinilor!

La despărțire ne-am fotografiat toți în grup: d-na și d-l Niculescu, d-nii Mihail Chisanovici și Dr. Romul Reut, deputați în dieta Bucovinei, d-l V. Alexandrescu, subcomisar în Oltenița și subsemnatul; adică un român din România nouă, o româncă din Macedonia — și ce româncă! — doi bucovineni un român din România mobilizată și ascultată — și un ardelean.

R. Cioflec.

a prezidat în lipsa prințului de Fürstenberg, în cuvântarea rostită a vorbit de răcoala ce s-a produs acum în relațiile dintre România și Austro Ungaria și s-a declarat autorizat a afirma că aceste relațiuni vor fi încurând tot așa de sincere și de bune ca și în trecut, ambele țări având interese comune și o prietenie tradițională. Baronul de Aeymerle a vorbit cu acest prilej, în același sens și despre relațiile dintre Austro-Ungaria și Germania.

Furor turanicus.

— Denunțări, pervertiri, falșități. —

Cu acești termeni putem caracteriza atacurile de tot felul, ce le debitează presa maghiară a zilelor noastre contra neamului românesc, infuriată de succesele din urmă ale diplomației României. Prin coloanele ei suntem înșiruiți ca iredențști, ca dușmani ai statului, separatiști și mai știe D-zeu ce. Din unele articole și notițe lese la iveală megalomania cea mai scârboasă, proprie altcum șovinismului maghiar. Iar acolo, unde din nebagare de seamă descoper câte un mic colț de adevăr, unde recunoștinse neînsemnatul rol, ce-l are politica maghiară față de mersul evenimentelor europene, înconjură să caute și cauza acestui fenomen. Și ca corolar la toate, în expunerile lor, în tonul articolelor lese la iveală ura, ce o au față de regatul fraților noștri.

Vom spiciu câteva publicații de felul acesta din ziarul maghiar, ca să dăm dovezi despre cele afirmate mai sus.

Un exemplu pregnant de falșitate și megalomanie ne prezintă officiosul »Bud. Hirl.« în introducerea unui articol publicat în nrul de la 17 Aug. c.

»Bud. Hirl.« se urcă pe pedestal și scrie:

»România — cu ajutorul nostru puternic — a raportat în Balcani un triumf, fără de a-și scoate sabia din teacă. Steaua României a răsărit, dar este de interes, mai cu seamă pentru noi Maghiarii, să examinăm, ce poteci separate, ce sentimente, ce intenții luminează strălucirea noii stele. Noi avem cele mai bune porniri și sentimente față de dezvoltarea și progresele României și este fapt adevărat și acela, că românimea din patrie simte de secol forța ocrotitoare a brațului națiunii maghiare și marinimă noastră fără păreche...»

Dar cu toate acestea — se vaieră »Bud. Hirl.« — România e nerecunosătoare. Agită în ziare contra Ungurilor. Și — continuă ea — agitația a trecut acum și asupra românimii din Ardeal. Elementele neastâmpărate ale Românilor de aici sunt răzvrăcite contra noastră. Aceștia sunt așa numiții Români ultraiști, cari dacă sunt străntorați, declară în silă, că nu atacă în-teregitatea teritorială a Ungariei și este o poveste, că ar fi între ei cineva, care ar vor să anezeze Ardealul la România...»

Și așa mai departe în felul acesta denunțant și pervers, cu care umple pețetele cetitorilor săi și propagă cu intenție ura între Români și Maghiari!

Dar alta. Aci e »Alkotmány«, ziarul blâjin de odinioară, s'a înșiruit și în hora infernală a șovinismului plin de păcate. Vom reveni încă asupra celorlalte debitate de acest ziar. Azi remarcăm numai observările, ce le face asupra unei declarații a fostului ministru liberal din România, Costinescu.

Costinescu, cum știm, a declarat, unui corespondent al lui »Berl. Tgbl.« că România dorește a sta în raporturi bune, amicale cu Austro-Ungaria, dar aceasta trebuie să se schimbe atitudinea în chestia românească. În Viena să se la măsură, ca Românii din Ungaria să nu mai fie vexați de guvernele ungare, căci Românii nu doresc altceva decât să se asigure individualitatea națională.

D-l Costinescu a dat expresiune unui principiu corect și rațional.

Cu toate aceste d-nii de la »Alkotmány« fac o față lungă, mirată și în uimirea lor naivă, dar totodată rău-tăcioasă scriu cu impertinență, că în-țeleg, că Românii li s'a urcat puțin în cap gloria »de războiu«, după un eroism fără dușmani, dar să miră, cum de un organ german, ca Berl. Tgbl. publică o astfel de declarație, cum e alui Costinescu.

»E uimitor — zice »Alkotmány« cât de mult ne-a scăzut autoritatea în străinătate și că acum și din România ni se strigă ca ceva natural, că eroii din Muntenia nu sunt aplicați a se împrietini cu noi, decât dacă ne schimbăm atitudinea noastră internă...»

D nii de la »Alkotm.« nu ar trebui să facă chip de călugăr și să se mire de cele ce a zis d-l Costinescu și de aceea că le-a publicat Berl. Tgbl. «dacă ar lua în considerare următoarele adevăruri, asupra cărora le atragem atenția: Ungaria, ca ori ce țară, nu poate fi închisă cu ziduri chineze, ca străinătatea să nu știe ce se petrece aici.

Străinătatea știe, că în Ungaria o haită de oligarhi oprimă naționalitățile, voiesc a le răpi limba, a-i maghiariza și afară de aceasta cel de la cârmă fac o mulțime de volnicii. De aceea, când Austria forța revizuirea tratatului de București, a zis presa germană în unanimitate, că Austria are ce revidă acasă, să revizide drepturile naturale ale naționalităților.

De aceea vi-a scăzut autoritatea în străinătate și în sfârșit fiindcă astfel de stări ca la noi, în statul poliglot al Ungariei, în timpul modern nu se mai pot tolera, de aceea a cerut dl Costinescu schimbarea atitudinii Austriei față de Români. Azi o cere aceasta România, ca mâne o va cere — Europa!

Azi atâta, mâne vom continua cu spiciurile articolelor isvorăți din fu-roarea turanică.

„Asociațiunea“ la Orăștie.

Președiri. — Expoziție. — Conducător etnografic și petrecere populară, concert etc.

— 20 August n.

Pregătirile pentru serbările Asociațiunii fixate pe 1/14 Septembrie c. sunt în toul lor. Vom avea cu aceea ocaziune, cum s'a și amintit deja, o expoziție ce o vor aranja: Reuniunea de meseriași, Reuniunea economică și atelierul de țesătorie de aci. Lucrările meseriașilor, lucrările atelierului de țesătorie decurg în curs grăbit. Damaș și domnișoarele s'au constituit în comitet în frunte cu damele Victoria Dr. Erdelyi, Aurelia Boldea, Victoria Domșa și Maria Mota. Expoziția de țesături ce o vor aranja, va consta din două secții, una a țesăturilor pregătite în atelier și una a obiectelor adunate dela țărâncele noastre din jur. Intre multele angajamente ce le-au luat damele și domnișoarele, e și acela, că în ziua primă a serbărilor vor vinde flori în favorul Asociațiunii.

Dintre punctele serbărilor e de remarcat conducătorul etnografic și petrecerea populară ce să proiectează. Intelectualii din comunele din jur au fost întru-niți în zilele trecute în Orăștie și au decis unanim că cu dragă voe și dau concursul pentru toate serbările și mai ales pentru acest punct din program. Sperăm să vedem un conducător etnografic cât mai frumos, dacă va fi timpul favorabil. Vom avea călăreți, călușeri, ni se vor prezenta nunta, claca, sezătoarea țărănească, cântece, jocuri etc. Vom avea astfel prilej să vedem datinile, o parte mare a vieții noastre dela sate și vom putea dovedi legătura ce este și trebuie să fie între intelectualii noștri și poporul nostru. Petrecerea populară va fi pe »dealul lui Vlaicu« (dealul mic).

Prima seară se va da în onoarea oaspeților un concert de cătră Reuniunea de cântări de aci. Vom avea puncte de forță »Mama lui Ștefan cel mare« de Dima și »Înșirate Mărgărite« de Domide, ambele cu acompaniament de orchestră, în fine vom avea ca solistă în aceste piese precum și în alte câteva puncte ale programului pe prive-

ghitoarea Ardealului, d-na Veturia Trilean.

Vom da a doua seară o petrecere cu joc. Costumul național va fi bine văzut. Aranjatorii s'au îngrijit deja să intrunească ceata tinerilor de bună speranță. În general, cam acesta e programul modest al serbărilor.

Era în plan șborul lui Vlaicu, era plănuită o producțiune teatrală cu concursul unei trupe mai mari dela teatrul național în frunte cu Z. Bărsan, sau o producțiune teatrală cu concursul Societății de teatru, era să avem ca solist pe G. Folescu baritonul dela Teatrul Național, ba și alte prestațiuni artistice, dar toate s'au abandonat, ca să nu să facă cheltueii prea mari și să nu exploatăm lumea ce se valetă de vremuri grele.

Cu ocazia serbărilor, foile locale »Cosinzeana« și »Libertatea« vor apărea în număr festiv cuprinzând întreg programul.

Interesul din partea lumii externe e mare, căci deja s'au anunțat mulți oaspeți angajându-și cartiere pe la hotel. Comisiile pentru diferitele lucrări de aranjare s'au constituit și sunt în deplină lucrare. Cel-ce doresc să ia parte la serbări să-și anunțe participarea până în 8 Septembrie c. n. pe adresa Dr. Romul Boca adv. în Orăștie — Szászváros, amintind că voesc să aibă cvartir la hotel sau la casă privată și că vor lua parte la banchet.

Coresp.

ȘTIRI.

— 8 August 1918.

† Ioan Vișa. Am dat știrea, că bătrânul Ioan Vișa a reposat în Blaj. Cu moartea lui s-a stins o figură tipică de cinst și hărnicie din zilele din bătrâni. Născut în Galați (I. Făgăraș) s'a făcut măestru argășitor, apoi strămutându-se în Zlatna s'a apucat de comerț. Aci și în Abrud muncind din greu, și-a adunat o frumoasă avere. Încă fiind în viață, Ioan Vișa s'a gândit la neamul său oropsit și-și hotărât să-l ajute după putință. A făcut fundațiuni mai mici pentru elevii școlilor primare și pentru bisericile din Făgăraș și Abrud și a dăruit Reuniunii femeilor rom. din Abrud o casă de valoare. Dar fundațiunea lui principală este o fundațiune de stipendii de 90 mii cor., lăsându-și astfel pentru scopuri culturale naționale întreaga sa avere. Prin aceasta Ioan Vișa și-a înscris numele în cartea nemuririi, între marii binefăcători ai neamului românesc.

Vișa a trăit mai mulți ani în Sibiu, apoi s'a mutat la Blaj, unde a reposat acum în vârstă de 87 de ani.

Dela »Societatea pentru fond de teatru român« Primim spre publicare următorul aviz urgent pentru casierii comitetelor filiale:

În Nr. 5 al »Revistei teatrale« se va publica lista membrilor, cari și-au plătit taxele anuale, etc. Neavând până acum lista completă a celorlora cari au plătit, știind chiar că unii domni casieri au depus sume de bani, (cotizații), pe la băncile din localitățile respective, fără ca să ne încunoștințeze despre aceasta (de aici și neprimirea »Revistei teatrale«) — rugăm cu insistență pe toți casierii noștri de pe la »comitetele filiale« să ne trimită în timpul cel mai scurt posibil (mult în 2 săptămâni de astăzi începând) lista acelor, cari au plătit taxele, ca să o putem publica în Nr. 5, care apare de adunarea generală din Septembrie st. n. (Caransebeș).

Încunoștințările să se adreseze secretarului nostru literar: Dr. Horia Petra-Petrescu, Brașov (Brassó) Târgul grăului 4. — Comitetul.

Prasa rusească despre armata română. Ziarul rusesc »Nowole Vremja« are un articol foarte măgulitor pentru armata României.

Rostinduse despre generalii români »Nowole Vremja« spune că între altele numirea d-lui general Averescu ca șef al marelui stat major a fost foarte nimerită. D-l general Averescu este cel mai ilustru general al armatei române, care a lucrat de mai multă vreme planul rășboiului cu Bulgaria și care a reușit acum să realizeze acest plan. De asemenea o bună alegere s'a făcut în persoana generalului Culcer, care a fost numit comandant al corpului V de armată pentru operațiuni independente în cadrul lui.

Planul generalului Averescu a fost executat cu scrupulozitate și armata română a realizat un succes rar în istoria artei militare fără să fi vărsat o picătură de sânge. Marșul ei ar fi fost încoronat prin intrarea în capitala Bulgariei, dacă trupele pline de avânt n-ar

fi fost oprite de cătră suveran. În acest moment generalul Cutinkof se retrăgea spre Ferdinandow, pierzând o brigadă de infanterie, care a capitulat într-un chip rușinos în fața cavaleriei române. În general operațiile armatei române au procurat destulă experiență soldaților ca și ofițerilor ei.

Ținând seamă, că armata română crește în fiecare an, că este perfect organizată, că antimilitarismul nu e cunoscut în România, unde militarii au un mare prestigiu și sunt foarte iubiți de populație — ar fi foarte util ca Rusia să facă mai de aproape cunoștința vecinei sale.

Bulgarii ar fi infectat puțurile în drumul trupelor române. Prin cercurile autorizate din Iași este acreditată știrea că însuși bulgarii au infectat cu microbul holerei puțurile cari se aflau în raza de înaintare a armatei române. Un medic, venit din București, a spus că numai astfel se poate explica întinderea atât de uimitoare a holerei în localități diferite pe teritoriul ocupat de trupele române.

La polul Nord în aeroplan. Redactorul unui ziar londonez a luat un interviu celebrului explorator arctic, Amundsen, care organizează pentru anul viitor o nouă expediție la polul Nord. Amundsen a declarat că va lua pe vasul »Fram«, cu care pleacă și două hidroaeroplane, cu cari are de gând să facă drumul din regiunea gheței eterne până la pol.

Cel mai voluminos roman. Roman-cierul cel mai productiv al Japoniei, Kisug Bakin a ajuns recordul în ce privește cel mai voluminos roman ce s'a scris până acum. El a lucrat la acest roman 40 de ani în șir. Romanul constă din 106 volume și fiecare volum e de o mie de pagini, așa dară cu totul 106,000 de pagini. Fiecare pagină are 30 de șiruri, așa că întreg romanul constă din 318,000 de șiruri și dacă am calcula numai șeșese cuvinte pentru fiecare șir, vom ajunge la concluzia, că cel ce va citi acest roman va trebui să citească cu totul aproape două milioane de cuvinte. Greutatea întreagă a acestui roman e de 600 kilograme.

Știri mărunte. Muncitorul Tuns-telle din Londra a primit o telegramă din Australia prin care este încunoștințat că în urma morții tatălui său a moștenit 6 milioane dolari.

— Pierre Loti a sosit Marți noaptea la Adrianopol, unde i s'a făcut o primire călduroasă.

— Fierarul Reinsner din München care nu de mult înnebunise, a omorât cu toporul pe soția sa și pe cei trei copii ai lor, apoi și-a tăiat arterele. Când crima a fost descoperită toți cinci erau morți.

— Unui notabil persan Hadji Murza, care a sosit nu de mult din Viena, la Paris i s'a furat colecția de mărci poștale în valoare de 600 mii franci. Păgubașul bănuște pe foasta sa soție și susține că aceasta ar avea un complice. Hadji Murza a plecat la Bruxelles unde speră că și va găsi comoara furată.

— Principele mandciurian lui'un membru al casei domnitoare detronate, a fost condamnat la moarte și executat pentru că a luat parte la o conjurație contra președintelui republicei. Juan-Și-Kai.

AVIZ. Asistent droguist, tânăr, cunosând branșa și articolele fotografice se primește la Drogueria Mercur Brălla România. A trimitte oferte direct. — 1-3.

În laboratorul de analize chimice, microscopice și bacteriologice al D-rului Aurel Dobrescu, medic de spital, specialist în boale interne, se efectuează: analize de urină, sânge, sucuri gastrice, scuipat, secrețiuni etc.

Consultațiuni: zilnic dela 1 1/2 — 4 oare.

Brașov, Piața mare (Târgul Cailor Nr. 4). Numărul telefonului 271.

Din Brașov și Țara-Bărsel.

Cine e Fantomas? Un aventurier misterios, care deșteaptă peste tot frică și groază. După un șir întreg de aventuri fantastice îi reușește să iasă totuși din toate mrejele, pe cari i le-au întins cei mai renumiți detectivi ai lumii. Unde să arată, cauzează durere și neaz. Drumul lui e plin de desperări și de dollu. Fantomas să pricepe de minune a să masca și imbrăca subț astfel, ca să nu-l recu-

noască nimenea până când în sfârșit îl prinde mâna legii. Fantomas e întruparea cavalerului — bandit modern care să află adesea chiar între cei interesați, fără ca să știe cineva cu cine au de lucru. Romanul »Fantomas« a avut în întreaga lume cel mai mare succes. Arta cinematografică a făcut din acest roman o splendidă operă de cinema, care arată crimele acestui erou al răutății.

Acum se caută în toate cinematografele din lume această bucată care nu mai poate lipsi din nici unu.

În Brașov se va reprezenta »Fantomas«, această mare și pasionantă dramă de detectivi, în 4 acte numai în Mercur-Kino în zilele de Sâmbătă și Duminecă 23 și 24 August n.

Carne, pâine și jimle pentru internatul școlilor medii gr. or. române din Brașov se va cumpăra în decursul anului școlar 1913/14 dela cel ce va da ofert convenabil și garanță acceptabilă. În ofert se vor specifică diferitele câmpuri cu prețul lor (pulpă, rif garf ș. a. de porc, vităi, oaie, bivoli, bou) precum și prețul unui Klgr. de cârnă, grășime și unsoare de porc. Ofertele se vor trimitte până în 20 Aug. v. la adresa: I. Petrovici, profesor (Brașov str. Prundului 39) 1-3.

În urma hotărârei direcțiunii școlilor noastre secundare din Brașov am fost încredințat cu executarea comenzilor pentru uniformele obligatoare ale studenților noștri, stabilindu-se calitatea și culoarea stofei precum și fazonul corespunzător. Prețu stabilit este următorul:

Pentru uniforme de vară 48 cor.
Pentru uniforme de iarnă 56 cor,
Pentru eșfuțurile cât mai repede a comandelor stim. părinți și studenți sunt rugați a mă onora cu comanda-le lor în timp cât mai scurt, pentru a se evita aglomerația comenzilor. Cu stimă:

Emil Bologna.
comersant Târgul Grăului 2
(la Frații Simay)

2-3

Cărți și reviste.
A apărut »Propilee artistice«, articole teoretice și dări de seamă de Marin Simionescu Râmniceanu Institutul Grafic Flacăra, București. — Prețu lei 2.50

ULTIME ȘTIRI.

La încheierea foii primim dela corespondentul nostru din Sibiu următoarea telegramă:

Congresul învățătoresc a fost oprit prio ministrul Cultelor.

Stăm uimiți în fața acestui act de-o volnicie fără pereche.

Știrea aceasta ne-o confirmă din Budapesta telegrafic și d. Lazar și For.

București 21 August. Aici au sosit știri, că la Varna și în satele din împrejurimi au avut loc ciocniri sângeroase între polițiști și popor. Populația cere ca Varna și împrejurimile să fie trecute sub stăpânirea românească.

București, 21 August. Regele Carol pe baza raportului prezentat de d-l ministru Al. Bădărău, a dispus ca trupele ce se întorc din Bulgaria să cantoneze dealungul Dunării, nelăsându-se să intre în țară decât acei soldați cari vor prezinta absolut toate garanțiile unei stări sanitare desăvârșite.

București, Guvernul a fost încunoștințat că Serbia și Grecia au ratificat tratatul de pace.

Budapesta. 21 Aug. În duelul Tisza-Palavicini ambii combatanți au fost ușor răniți, apoi s'au împăcat.

Petersburg 21 August. Agenția Westnik află din Constantinopol că marele Vizir a făcut o vizită ambasadorului Rusiei spre a-i declara că zvonurile privitoare la intențiunile Turciei de a ocupa Dedeagaci sunt absolut nefundate. Trupele turcești au trecut râul Marița din motive strategice ne știind exact intențiunile bulgare. Marele Vizir a promis că a trimis comandantului trupelor ordinul categoric de a rechema trupele dincoace de Marița.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Branșice & Comp
Redactor responsabil:
Ioan Brotea.

INCHIDEȚI GURA...

dacă ai dinți urăți cumpără-ți un tub de pastă de dinți din cărbuni de tei „REFORM“ cu 70 bani. — Folosind-o 3 zile vei avea dinți albi ca zăpada.

Atunci vorbește

și spune-i ori și cui, că acest minunat preparat l-ai cumpărat în prăvălia lui E. A. Orendi și drogueria Lang și Theil în Târgu Grăului

WOLFF OTTO, inventator și exclusiv singurul fabricant, farmacia „Orangyal“ în Tatrang, comitatul Brașov. — Laborator chimic. — Singurul preparat care nu atacă dinții

KASINO din SINALIA

funcționează regulat din luna Iunie până la finea lunii Octombrie.

MARI ATRACȚIUNI

Teatru de comedie
Teatru de operă și operetă
Teatru de varietăți senzațional

Cu cei mai celebri artiști din Europa.

NOTAȚI BINE!!

In fiecare săptămână schimbare totală de program.

In fiecare Sâmbătă și Dumineca serbări și reprezentații extraordinare cu acelaș preț moderat.

2 mari orchestre de artiști din Paris și Montecarlo.

Expert de croitorie Inere din

Tellmann Béla

Sonal de modă, BRAȘOV

11sciolePlate Franf, 1Coltel Târgul Calilor deasupra magaz. Scherg. etajul I.

Pregătește în a¹ elieșul propriu **Haine de Domni** din sfet moder-
 nu lucrători de primul rang neindiogene-

Confectionare de mantale englezești pentru dame și costumuri

Pentru studenți și orășeni prețuri moderate.

Comande din provincie se execută, fără măsură, a lau sub in garanție.

Magazinul D. BERBECAR.

Brașov, Strada Hirschler 7. Telefon 487.

Au sosit: Toate noutățile în stofe de Rochi și bluse pentru vară. Trusouri complete pentru mirese și gineri.

Rochi se confectionează după măsură.

27-30

F. NÖHMEYER, GRAVEUR

BRAȘOV,

Strada Orfanilor Nr. 5. în curte etajul prim.

Execută tot felul de lucrări de gravură, monograme pe tacâmuri și ciasornice, sigile.

Specialitate.

Monograme tăiate pe perii, garnituri, giante și bastoane.

Firme pe metal cu litere negre pe uși, precum și pe mașini se execută toate înemărimile.

24-24

Hotel și Cafenea „METROPOL”.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public din Brașov și jur, și On. oaspeți din România că am luat în antreprisă:

Hotelul și cafenea „Metropol”

Brașov, Strada Neagră Nr. 2.

renovat și aranjat cu tot confortul necesar. 20 camere. Rog cu toată căldura Onor. Domni și Dame din România a cerceta Hotelul în sezonul de vară.

Asigurând pe Onor. vizitatori de un serviciu prompt și cu atenție, sper că voi fi sprijinit în noua mea întreprindere cu deosebite din partea On. public românesc.

Cu toată stima

Iancu Acseente.

25-26

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”

se pot face ori și când pe mai îndelungat sau luna. Administr. „Gazetei Transilvaniei”

Nr. 711/913 not.

Publicațiune.

Proprietatea comunei Kälbor de pe marginea stângă a Oltului și îndepărtare de abia 1/2 klm. de oraș numită „Unguiu Cârțuși” în estindere de cea 16 jug. Cat. arătura fânaf și pomi să va esarândă prin licitațiune publică pe un termen de 5 ani începând din 1 Nov. a. c. în 5 Sept. la 2 p. m. Licitațiunea să va ținea la fața jocului

Condițiunile de esarândare se pot vedea în cancelaria comunală a comunei Kälbor în oarele oficioase.

Kälbor în 13 Aug. 1913,
 George Nicoadă Moise Neagoe
 not. cerc. primar. 1-3

Gaut o fată

germană la copil, pentru București a se presenta Strada Caterinei 23 a. Pfenning.

1-2

Wilhelm Csallner,

turtar.

BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 30. Produce cele mai bune și fine turte dalei cu dereșuri, migdale, piper și turtă de Nürnberg.

Pentru restaurante cele mai fine prăjituri desert. Tot acolo se capătă Met de mlere foarte fine și cu efect vindecător.

Pentru pomeni recunoscuta turtă dulce a lui Csallner. 40-52 Vanzătorilor să dă rabat.

Nr. 968/913.

Publicațiune!

Primăria comunei Alsó árpás: Arpașului de jos: aduce la cunoștință, că prin licitațiune publică, ce să va ținea în cancelaria comunală în 7 September a. c. a. m. 10 oare, va da în arândă birtul comunal de sub nr. 150a pe termia de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1914—până în 31 Deczember 1916; împreună cu toate celelalte odăi de locuitu, supraedificate grădina de legumi, pe lângă condițiunile ce să pot privi ori și când în cancelaria comunală.—

Prețul strizării 150 cor. vadiu 100/0 Până la începerea licitațiunii se primesc și oferte închise dacă acelea sunt provăzute cu clausula, că cunoaște și să supune condițiunilor și sunt provăzute cu vadiu,—

Să observe că comuna este sediul oficiului Pretoreale și alu multor oficiu.—

Also árpás Augustu 13.

Primăria comunală.

George Boeriu Vasile Vasu
 notar primar 1-1

Pentru gunoarea pământului!

Făina Thomas veritabilă!

Veritabil numai dacă este umplut în sacul de sac și

este cel mai bun și cel mai ieftin mod de îngrășarea pământului.

provăzută cu plumb original.

A se feri de imitați.

Se atrage atenția asupra prețurilor ieftine de prezent.

Wilhelm Kalmár: Reprezentant general al Thomasfabrik, Berlin. BUDAPEST, VI. Andrássy ut 49. 6-8

Cețiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei”.

De închiriat.

Locuințe mobilate din 1 August până la finea lui Septembrie, 2 odci spre strada, în Blumena strada Gromes Nr 24

Avis.

Se caută o fată bună și inteligentă română, care posedă limba corect pe lângă 2 băieți (o fetiță și un fecior de 5-6 ani.)

Ofertele să se trimită direct la Domnul Dr. Aurel Grozda Buteni (Körösbökony).

Se preferă cele orfane. 8-10

Avis.

De și sunt vremuri grele totuși poate ori și cine câștiga mulți bani.

Scrieți o scrisoare la administrația ziarului cu titra „Pune bună” și veți primi răspuns sub discreție.

Fabricate clasa primă!

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandăm produsele noastre renumite ca cele mai bune și anume:

Stofe de haine pentru domni

Cheviot și Kamgara.

Stofe de costume pentru dame

unicolor și desen.

Stofe Double pentru paltoane, Ulster și mantale de dame

Velours și Pimerstons pentru paltoane de carne și paltoane

Cheviot și Kamgara negru pentru costume salon, irae și smoking.

Stofe Loden impenetrabile pentru sport și costume de vânătoare

Stofe de rufirme pentru loco și voluntar

Pledari pentru volaj, cergă pentru volaj, ășuri, căl, covare, etc. etc

Fabrici de postav, mărfuri de modă și tricotaș.

WILHELMSCHERG & Cie

34-50 post de vânzare!

Fabricate clasa primă!